

Kaupungin sinetti 1620

Kokkolanseutu Yritteliästä väkeä

Kiltajärjestelmän aikana vaadittiin
porvarikirja joka oikeutti porvarillisen
ammatin harjoittamiseen kaupungissa.

Gamble Carleby

7.9.1620

Lats-Eric Thylin

Anders Chydenius

"Kauppa on kuin veri kehossa – se elvyttää kaikki elinkeinot valtakunnassa"

OMINAISPIIRTEET

Mikä innosti Kokkolanseudun liikemiehiä ?

- Elatus-, selviytymispakko ?
- Itsensä toteuttaminen ? Uteliaisuus ?
- Raha ? Valta ?
- Minä myös ! (-asenne)

Mitkä esteet ja haasteet kohdattiin ja miten niihin suhtauduttiin ?

...Kyllä se vielä tästä!

Mikä oli erityistä Kokkolanseudun liikemieskulttuurissa ?

- Kloonausilmiö (toimialakeskittymiä)
- Sosiaalinen kyky (luontainen kyky)
- Yhteisöllisyys (yhteenkuuluvuus)
- Huumori (viihdyttävä)
- Kieli (kommunikointietu)

Toimialat

Terva

Laivanrakennus

Merenkulku

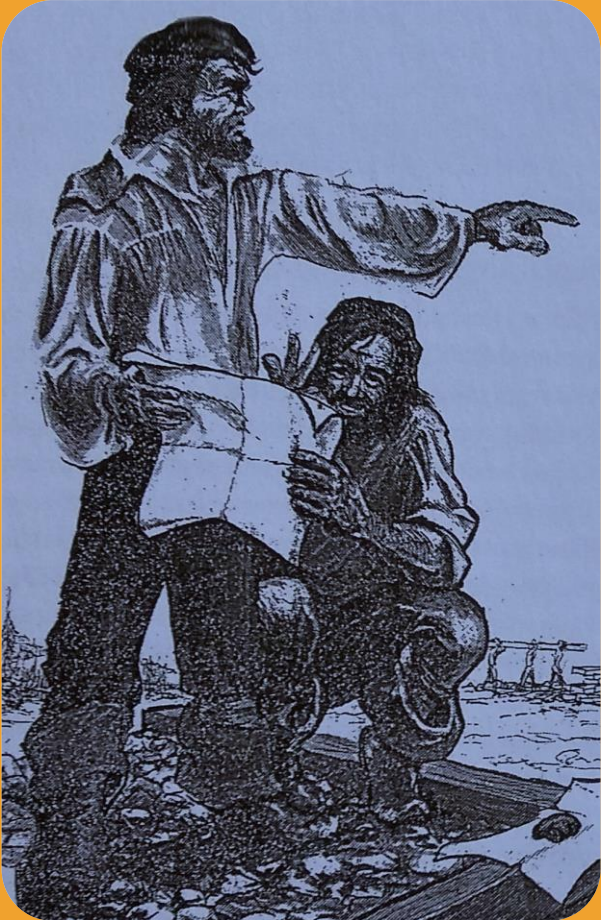
Nahankäsittely

Vaatetus

Kehittänyt kykyä olla *oikeassa paikassa oikealla ajalla*

Vilkas yritystoiminta houkutteli alueelle raaka-aine ja konetoimittajia. Näitten kanssakäynti **toi alueelle paljon hiljaa osaamista kilpailijoista ja markkinoista** jota sitten osattiin hyödyntää omassa toiminnassa.

Kokoonnuttiin, kuunneltiin uutisia, pohdittiin ja lähdettiin myös itse liikkeelle !

Luotiin itse
mahdollisuudet

Uteliaisuus ja
halu tehdä itse

Kauppa ja kaupanteko

Liikemieskulttuuri Kokkolanseudulla

**Miten ennakkoluullottomasti tehtiin
kauppoja ja rakennettiin verkostoja**

**Miten selviytymispakko loi
tulevaisuudenuskoa**

**Miten epätoivolle ja itsesääliin
ei annettu tilaa**

”Kyllä se vielä tästä..”

Kaupanteko on eri ajanjaksoina aina leimannut Kokkolaa ja Kokkolanseutua. Yritteliästä väkeä joka helposti on omaksunut uusia vaikutteita, muovannut niitä ja levittänyt niitä uudelleen uusille kohderyhmille ja markkinoille.

Kokkolanseudun liikemiehet ovat vuosisatojen ajan aina oivaltaneet että tulevaisuus löytyy ulkomailta. – Anders Chydeniuksen tapulioikeuksista aina nahkakauppiaitten aikoihin.

Tapulioikeudet vuonna 1765 avasivat ikkunan maailmalle. Kauppa loi suhteita ulkomaalaisiin asiakkaisiin ja toimittajiin mutta tarjosi myös virikkeitä uudelle teolliselle toiminnalle tuoteideoitten ja asiakkaitten muodossa. Tämä ulkomainen kysyntä tarjosi tuloja joita ei kotimaassa ollut tarjolla.

Kokkolalaiset hyödynsivät ennakkoluullottomasti uudet mahdollisuudet. Lähdettiin ”itse” maailmalle tekemään kauppoja, Tuotiin uusia virikkeitä, houkuteltiin muut mukaan, kehitettiin omia verkostoja maakuntaan ja markkinoille. Kysyntää oli ja useimmat vaurastuivat joka myös synnytti imua bisnikseen. Esimerkkinä tervanpoltto ja tervan vienti, laivanrakennus ja puunhankinta, purjeneulontaa, köysipudontaa ja myöhemmin myös nahan muokkausta, vaatteiden ja käsineitten ompelemista. – Avainsana oli silloin vientimarkkinat ja siihen reagoiminen.

Ei jääty odottamaan vaan lähdettiin itse liikkeelle !

Kaksikielisyys madalsi kynnystä lähteä kotioloista kaemmaksi

Kokkolalaiset liikemiehet olivat aikoinaan pääosin ruotsinkielisiä mutta oppivat kaksikielisessä ympäristössä myös suomenkieltä.

Kieliosaaminen madalsi kynnystä lähteä muualle Suomeen tekemään kauppoja. Tavaraa ostettiin ja myytiin ja he oppivat luomaan laajat verkostot liiketoiminnalleen. Tämä loi myös itseluottamusta lähteä yhä kauemmas tekemään kauppoja. – Käytiin Pietarissa ja Petroskoissa ja moni myös Amerikassa, kuten veljekset Nyberg jotka kävivät neuvottelemassa suoraan Henry Fordin kanssa, Ford-autojen maahantuonnista Suomeen.

Kieliosaamisella oli suuri merkitys Kokkolalaisen kaupantekokulttuurin syntyvaiheessa. Siinä opittiin murtamaan ennakkoluullot, opittiin ”small talkia”, huumoria ja tarinoitten kertomista. usein myös liioiteltuja.. Opittiin toimia oudoissa ja usein myös odottamattomissa tilanteissa. Oli löydettävä keinot ratkaista eteen tulleita haasteita.

Tukholma oli pitkään luonnollinen kaupantekokokohde. Varsinkin ennen tapulioikeuksia Kokkolalaiset liikemiehet joutuivat viemään ja ostamaan tavaransa Tukholman kautta. Tapulioikeuksien myötä voitiin 1765 vuoden jälkeen viedä tavaraa suoraan kohdemaahan. Tämä johti merenkulun kukoistukseen, saatiin tietoa uusista tuotteista ja innovatiivisuus aikaansai uutta teollista toimintaa.

Kokkola oli ottanut askel kohti kasvavaa vienti- ja kansainvälistä toimintaa.

- Lars-Eric Thylin-

Kokkolan-seutu on monessa mielessä rajanaluetta, ei vain kielellisesti vaan myös syvällisemmin, siinä missä ruotsalainen ja suomalainen kulttuuriperintö eroavat toisistaan. Kuitenkin rajaseuduilla missä nämä kohtaavat syntyy vuorovaikutusta, saadaan virikkeitä, omaksutaan uusia asioita mikä rikastuttaa ja synnyttää uutta. Ilmapiiri on dynaamisempaa kuin suljetummassa kulttuurissa missä ei saada vaikutteita.

Kieliraja ei ole ollut yhtä selvä kuin ehkä tänään. Ruotsinkieliseltä alueelta on siirrytty sisämaahan ja etenkin rannikkoa myöten pohjoiseen päin virkamiehinä ja papistona mutta myös talonpojat ovat ostaneet tiloja suomenkielisiltä alueilta. Aikaa myöten ruotsinkieli on kadonnut näiltä alueilta heidän sulautuessa valtaväestöön mutta nimiä on säilynyt vaikka niitä suomennettiin 1900-luvun alussa jolloin esimerkiksi Friiseistä Kalajoella tuli Pohjanpalo.

Tuoreempi ilmiö on television kautta tulleet vaikutteet Ruotsista. Moni vanhempi varmaan muista miten Musiikki aja Radion näyteikkunassa seurattiin Ruotsin televisiolähetystyksiä Merenkurkun yli Vännäsin mastosta ennen kuin kotimaiset lähetykset ulottuivat alueellemme. Ruotsinkielinen väestö on ollut Ruotsin televisiolle uskollinen näihin päiviin saakka ja sieltä on ammennettu uusia virtauksia ennen kuin ne muuta kautta ovat rantautuneet Suomeen. Uudet kulutustottumukset on täten kaupallistettu meillä näitten virikkeitten vaikutuksesta.

- Henrik Huhta -

Kokkolanseudulle ominaista ovat toimialakeskittymien synty, nahkateollisuus, tekstiili ja vaatetusteollisuus, turkistarhaus ja veneteollisuus. Yleensä kävi niin että työssä opittiin tarvittava taito ja osaaminen, jota sitten lähdettiin toteuttamaan omiin nimiin. Vaikuttimina olivat varmaankin isiltä peritty itsenäisen talonpoikaiston asenne ja aatemaailma sekä halu toteuttaa itseään omien kykyjen puitteissa. Esimerkiksi nahkateollisuuden ekspansiota vauhditti otollinen markkinatilanne.

Kromikypsennyksen myötä nahkatehtaita syntyi kuin sieniä sateella. Opin saatuaan moni nahkuri perusti oman nahkatehtaan jota pyöritettiin sekä täyspäiväisesti että sivutoimena varsinaisen työn ohessa. Samoin käsineitten, nahkavaatteiden ja lompakoiden valmistusta levisi suurista nahkatehtaista pienimuotoiseen valmistukseen, monesti leikkaajan ja ompelijan lyöttäytyessä yhteen oman verstaan ympärille. Toimialalla liikkui useita tukkureita jotka huolehtivat myynnistä ja jakelusta jopa rahoituksesta. Kokkolasta tuli Suomen nahkateollisuuden keskus ja Perhonjoen varressa oli monta nahkatehdasta.

Uudet ideat levisivät kuin kulovalkea mutta toinen ominainen ilmiö on että seudulla ei ole jääty tuleen makaamaan kun joku yritys on tullut tiensä päähän konkurssin kautta tai muuten. Hyvin nopeasti näille raunioille on syntynyt uutta ja moninaisempaa yritystoimintaa.

- Henrik Huhta -

SOSIAALINEN KYVYKKYYS

Kokkolalaiset yrittäjät ja kauppiaat ovat olleet liikkuvaa väkeä. Avoimella luonteellaan ja elämänmyönteisellä huumorilla heillä on ollut helppoa ”päästä juttuun” ihmisten kanssa. Asennoituminen on luonteen mukaisesti ollut rehellistä, avointa ja ennen kaikkea nöyrän tasavertaista. Tämä on avannut mahdollisuuden luottamuksellisiin ystävyys- ja kauppasuhteisiin joidenka varassa monet yritykset ovat kasvaneet ja vaurastuneet. Tästä on kehittynyt vainu olla ”oikeassa paikassa oikeaan aikaan”.

Usein toistettu kokkolalainen taru kertoo että kun Kolumbus tuli Amerikkaan, vastassa oli Kokkolalainen turkiskauppias joka kysyi. ”Ostatko turkiksia”

Toinen ilmiö liittyy siihen että teollisuusmiehet ja kauppiaat olivat seurallisia ihmisiä ja viihdyttäjiä, olihan kaupunkiin perustettu tällä hetkelläkin edelleen toimiva Suomen vanhin seura Sälskapsklubben. Vilkas teollinen ja kaupallinen toiminta, varsinkin toimialakeskittymät kuten nahka ja vaatetus, veti raaka-aine- ja konetoimittajia puoleensa. Seurustelun lomassa alueelle siirtyi valtavasti hiljaista tietoa markkina- ja kilpailijatietojen ja juorujen muodossa. Tätä osattiin sitten hyödyntää omassa yritystoiminnassa.

Tämän hiljaisen tiedon merkitystä sopiikin nyt pohtia kun olemme jäämässä yhä enemmän tämän tietovirran sivuun, tietovirran joka yhä enemmän virtaa Kaukoidän suuntaan.

Hengellisyys ja sitä kautta vanhat ”Lutherilaiset hyveet” korostuvat alueella mikä on omiaan ruokkimaan yrittäjyyttä. Seudulla toimii suuri joukko erilaisia seurakuntia ja uskonnonsuuntia jotka vahvistat ryhmien yhteenkuuluvuutta ja solidaarisutta. Tällainen yhteinen arvopohja vahvistaa yritysrakenteita ja moni näistä lähtökohdista kehittynyt yritys ovat olleet erittäin menestyksellisiä. Tämän lisäksi ne ovat usein, solidaarisuutensa kautta, tarjonneet turvallisen ympäristön uudelle yritystoiminnalle.

Enemmän maallista yhteisöllisyyttä edustaa raittiusliike ja siihen kytkeytyvä nuorisoliike. Kokkolassa toimii edelleenkin KUF Karleby Ungdoms- och Nykterhetsförening joka vuosittain viljelee Kokkolalaista ruotsinkielistä huumoria revyyssään Nuorisotalollaan Jungsborgilla muun toimintansa ohella.

Kuoro- ja orkesteritoiminta on samaa perua nuoriso ja raittiusliikkeen kanssa ja on edelleen voimissaan alueella. Näillä yhdistyksillä on jo ikää usein yli 100 vuotta. Rannikolla syntyi luonnollisesti myös pursiseuroja ja Kokkolan erikoisuuksia on Sällskapsklubben joka nykyään sijaitsee Torikadulla toria vastapäätä ja on Suomen vanhimpia seuroja (1828).

Näissä yhteisöissä ovat Kokkolalaiset kautta aikojen tavanneet, ”fundeeranneet”, parantaneet maailmaa mutta ennen kaikkea saaneet virikkeitä ja luoneet pohjaa liiketoiminnoille ja liikesuhteille.

*Tehdään
kauppaa !*

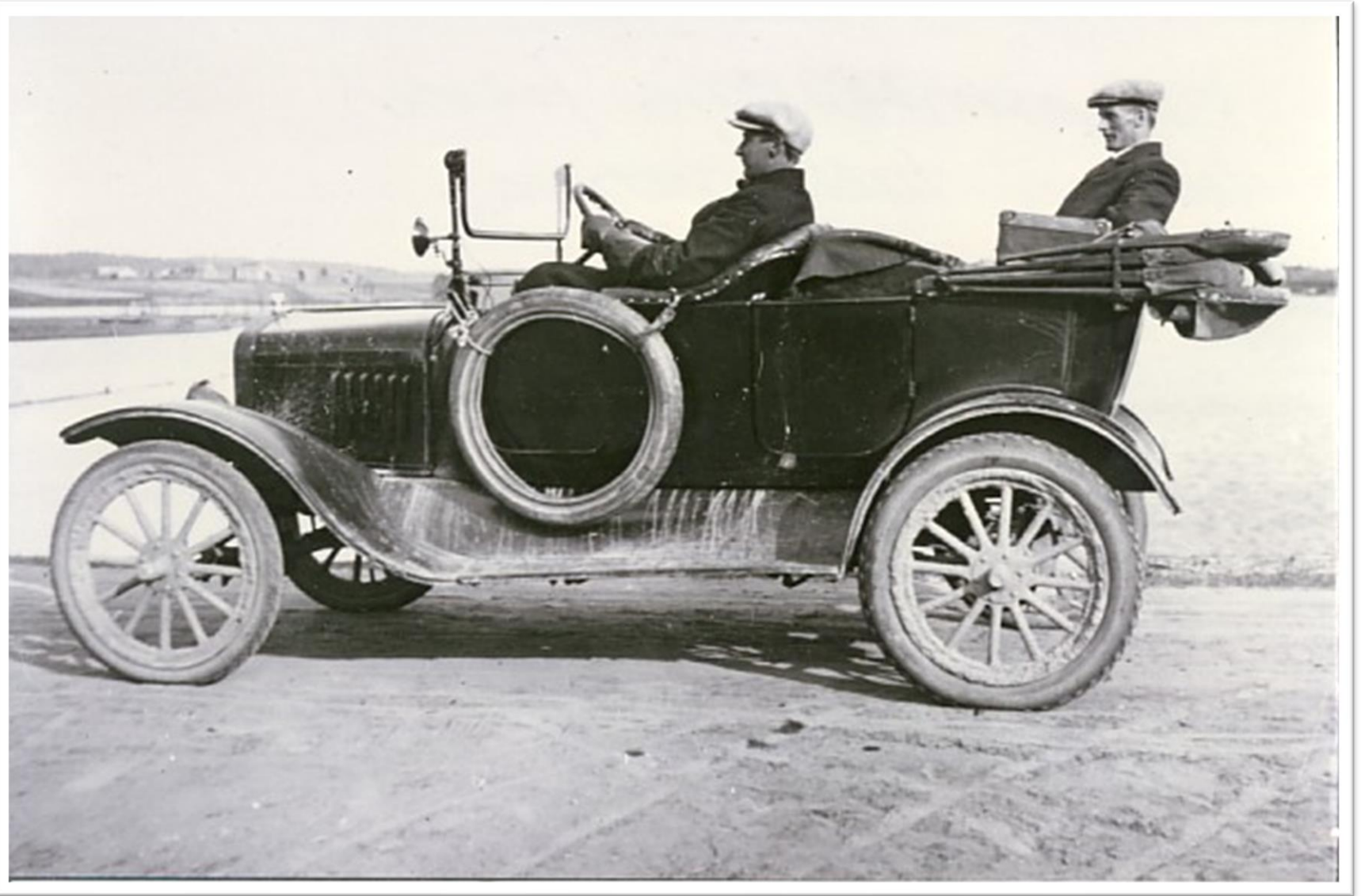
Kynnys oli
aina matala
ottamaan
yhteyttä jos
tiedossa oli
mahdollinen
kauppa !

Hei – Joel Kokkolasta !

Liikemies Joel Sandkvist kaukopuhelussa!

Kohti uusia
kauppoja !

Kauppamies Frans Jokinen

Miten oli mahdollista ??

Tälläinen toiminta näin pienellä paikkakunnalla??

Asukasluku

1800	1638
1842	2374
1870	1977
1880	2170
2020	47734

”Menestys on johtunut liikemiesten erinomaisesta liikelahjakuudesta ja hyvästä onnesta..”

(näin opetettiin pienille lapsille 1900-luvun alussa koulujen historiantunneilla)

”Kauppa on kuin veri kehossa – se elvyttää kaikki elinkeinot” (Anders Chydenius)

1782

Kaupungissa 40 kauppiasta ja 1256 henkilöä kirjoilla.

Vastaa 1500 kauppiasta tänään ($48000 \times 3,1\%$)